

S I S T E R U N D E

tirsdag, 3. oktober 1944.

Ord for dagen. av Hitlers tale 1. oktober 1942: "Men at vi må tenke oss om, det har de rett i, for hvis jeg hadde en motestander av format, så kunne jeg så noenlunde regne ut hvor han angriper. Men når man står overfor militære barneromper, så kan man naturligvis ikke vite hvor de angriper - det kan jo være de mest ferykte foretagender. Og det er nettopp det eneste kjedelige, at man aldrig vet, hva disse sinnsyke eller konstant berusede vil finne på å sette igang."

Norges frigjøring.

Den allierte overkommando har meldt at også frigjøringen av Norge nærmer seg. Det er dem som har oppfattet dette som et varsel om invasjon, men hverken ordvalg eller sunn fornuft gjør en slik slutning berettiget. Overkommandoen reiser selvsagt ikke planene for en eventuell invasjon i Norge. Vi gjør derfor rett i fremdeles å regne med disse tre mulighetene: 1. alliert invasjon, 2. tysk kapitulasjon og 3. tysk evakuering.

1. Alliert invasjon. Det er klart at en invasjon ikke kan gjennomføres av norske styrker alene. Vi skal huske på at det har vært lagt større vekt på utviklingen av vår marine og vårt flyvåpen, mens de styrker som "syns" mest ved besettelsen, landstyrkene, er kommet mer i bakgrunnen. De norske landstyrker er på langt nær store nok til å ta kampen opp mot de ca. 200.000 tyske soldater som står i Norge idag. Når Finland er evakuert vil tallet sannsynligvis komme til å øke betraktelig.

2. Kapitulasjon. Det er tenkelig men ikke sannsynlig, at de tyske tropper i Norge kapitulerer før en almindelig tysk kapitulasjon finner sted. Vi må da regne med en samtidig kapitulasjon over det hele. Det vil også da være nødvendig med langt større styrker enn den vi står over utenfor landets grenser. En kan ikke stole på tyskerne. Selv om de kapitulerer, kan de legge feller for de allierte styrker som kommer til landet; Landgangstyrkene må derfor gå fram med forsiktighet og de må være sterke nok til å slå ned alle tyske forsøk på kamp. Selv om de militære sjøfer holder ord, kan isolerte tyske avdelinger operere på egen hånd. Og vi har faren for vopnet motstand fra gestapo, hirden og andre desperate NS grupper. Det er sannsynlig at Wehrmacht i tilfelle kapitulasjon inntil videre vil bli pålagt å opprettholde ro og orden, men et slikt krav til Wehrmacht er ikke det samme som at den kan og vil gjøre det. Selv i tilfelle at tysk kapitulasjon vil gjenbesettelsen derfor i noen grad ligne en militær landstigningsoperasjon. Men det vil ikke bli nødvendig med så store styrker som til en invasjon, for da velger de allierte tidspunktet, i tilfelle kapitulasjon velger tyskerne det. Transporten til alle de områder som skal besettes kan ikke ligge ferdig på minuttet. Hovedoppgaven blir å få full kontroll over Tyskland, et så perifert område som Norge må komme i annen rekke.

3. Tysk evakuering. Ved tysk evakuering av Norge vil situasjonen til en viss grad bli den som oppstår ved kapitulasjon - med de unntak som følger av at storkrigen går sin gang. Også i dette tilfelle vil tyskerne selv velge tidspunktet, og de allierte må handle uten å ligge klar på startstreken. De må avgjøre om de vil nøye seg med å "følge etter" tyskerne eller påskynne flukten. I begge tilfeller reiser det seg spørsmålet om sikring av baser - sjø og luftbaser - til bruk for de fortsatte operasjoner i og utenfor Norge.

Vi må altså gjøre oss fortrolig med en besttelse av Norge uansett hvilken utgang det tyske herredømme får. Det vil ta noen tid å "avvikle" et så stort antall tyskere. Det er nok å nevne transportproblemet. Men våre allierte vil ikke bli stående i Norge lenger enn høyst nødvendig. De har andre oppgaver i tiden fremover. Overkommandoen er i Kronprins Olavs hender og en korrekt holdning fra det norske folk skulle være garanti for et godt samarbeide med våre allierte i den tid besettelsen varer.

Nyhøtene fra London mandag, 2 oktober kl. 18.30

Vestfronten. Den 1. am. armé har satt igang et nytt storstilet angrep til lands og fra lufta på et nytt sted i Siegfriedlinjen i nærheten av Aachen. Det er satt inn store mengder med fly og panservoener. 3 armé har erobret Grevonnachen syd-øst for Luxembourg. I Øst-Frankrike har de allierte hatt ny framgang n.ø. for Nancy og mellom Epinal og Belfort. Tyskerne har satt igang voldsonne angrep mot korridoren i Nederland, men alle angrep ble slått tilbake og korridoren er blitt utvidet. Fransspringet vestover er blitt forsterket og det meldes om ny framgang i retning av Hertogenbosch. De kanadiske tropper som kommer sørfra moter sterk tysk motstand, men har nådd Nederlands grenser på to steder og står allerede med foten på Nederlandsk jord. Tyskerne vil tydeligvis sette alt inn på å hindre en inneslutning av sine tropper i dette området. Det er hittil tatt 7000 fanger i Calais.

1200 flyvende festninger har angrepet Kassel, Hamm og mål i nærheten av Köln idag. Britiske mosquithofly anrep Brunswick inatt. Mosquithofly har også bombet transportnål og tysk skipsfart utenfor Nederland. Den all. overkommando har sendt ut en advarsel til befolkningen på øyene i Scheldes munning. Befolkningen anmodes om å vise bort eller søke best mulig deknning og ikke oppholde seg på lavtliggende terreng.

Østfronten. De russiske styrker som rykker inn i Jugoslavia står nå 130 km. fra Beograd og 80 km. fra Wisj. De jugoslaviske friskarer samarbeider med russerne og har erobret en mindre by 30 km. sør for Beograd. Russiske styrker har rykket over den ungarske grense i nærheten av det sted hvor Jugoslavia, Romanias og Ungarns grenser støter sammen og har her omgitt byen Szeged. Lenger nord ved den ungarske grense har de beleiret Oradina-Mare.

Stillingen for den polske hjemmehær i Warszawa er meget kritisk. Den polske hjemmefronten har rettet kritikk mot den polske regjering i London for utnevnelser av general Boer. Hjemmefronten anklager Boer for å ha gitt oppfordring til oppstand i Warszawa på et for tidlig tidspunkt.

Finnland. Finnene har kastet tyskerne ut av 30.000 km. land og 20 stasjoner på de 2 viktigste jernbanelinjene er gjenerobret. Sørkysten av Torneå er på finske hender. Befolkningen i Haparanda måtte i år gå i tilfluktsrum på grunn av kulregn. Tyskerne har opprettet en "fri radio" i Nord-Finnland hvorfra de kommer med de voldsonste angrep på den finske regjering, spesielt da på Ryti og Tanner som de forresten sier har rømt. Sverige. Fra Stockholm blir det meldt at den tilligere sjef for det finske statspoliti er arrestert og blir holdt tilbake i Sverige. De svenske myndighetene vil undersøke hans forhold nærmere før de bestemmer hva de skal gjøre med ham. Men man vet at han har samarbeidet med Gestapo og forfulgt jødene.

Italia. Det meldes om framgang både for 5. og 8. armé. 5. armé har tatt en høyde, Monte Capella som behersker innfallsporten til byen Inola som nå er en viktigste byen for Bologna. Fra 8. armé meldes at Savignano er helt rensert for tyskere. Den allierte hærledelse har oppfordret befolkningen i Bologna til å gjøre oppstand.

Norge. Som meldt i vårt forrige nr. er lensmann Stange i Som blitt skutt. Han har brutt hjemmefrontens parol og ikke å medvirke til arrestasjon av de gutter som ligger i dekning.

Oppmarsjen mot Tyskland fra vest. 6 all. arméer samt franske styrker står oppmarsjert mot den tyske grense. Arméene fordeler seg som følger. I nord står en armégruppe under feltmarskalk Montgomery. Den består av den 1. kanadiske armé under general Crerar. Den er vesentlig satt inn mot kanalhavnene og i den vestlige del av angrepsfronten mot Nederland. Under M. står også den 2. br. armé under general Dempsey. På den belgisk-tyske grense står en armégruppe under general Bradley. Denne består av den 1. am. armé under general Hedges og 9. am. armé under general Simpson. Langs den fransk-tyske grense står en armégruppe under general Devers som opprinnelig ledet markoperasjonene i Sør-Frankrike. Løngst i nord står general Patton med 3. am. armé samt franske panserstyrker under general Leclerc. Sønnenfor står 7. am. armé under general Patch. Her opererer også franske styrker under general Lattre de Tassigny. Til alle disse styrker kommer 1. all. luftarmé under den am. general Brereton.